



# Vanhempien tukeminen - Miksi se kokemustiedon valossa on tärkeää?

Kirsi Hokkila

Erityisasiantuntija

Lastensuojelun Keskusliitto

# Muutama sana visiotyöstä ja taustasta...

- STM:n toimeksianto
  - Lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistuksen visiotyö
  - Mitä lastensuojelun omakohtaisesti kokeneet lapset ja vanhemmat haluaisivat lastensuojelun nykytilasta säilyttää, mitä muuttaa?
- Asiakkaiden ääni lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistuksessa-selvitys
  - Kokemus tiedoksi-hankkeen aineistot
  - Kasper ry:n selvitystyö
    - Kokemusasiantuntijoiden tuottamat kirjalliset materiaalit, lähes 50 henkilöä osallistui haastatteluihin tai työpajoihin, kyselyaineisto, johon vastasi 200 vanhempaa



# Mikä lastensuojelussa ylipäättään on tärkeää?

- Kokonaisvaltaisuus
  - Ajallinen ulottuvuus – elämänkulkuajattelu
  - Systeminen ajattelu
  - *Perheen* tukeminen vs. perheenjäsenten yksilöllinen tuki
- Osallisuus
  - Tietoa
  - Kuulluksi ja nähdyksi tulemistä
  - Vaikuttaminen
  - Yhteistyötä



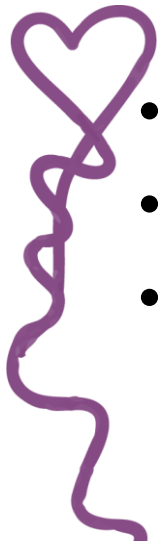


*”Mä jäin ikään kuin kellumaan siinä tilanteessa. Kukaan ei kertonut mitä tulee tapahtumaan, mitä pitäisi tapahtua ja millä ehdoilla.”*

*”Sit jossain vaiheessa mä tajusin, että okei, ei se lapsi tule enää kotiin. Mutta ei sitä koskaan kukaan mulle sanonut. Siitä mä oon tosi katkera.”*

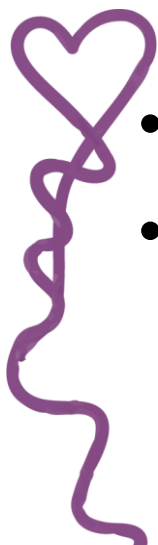
# Vanhemmat työskentelyn ulkokehällä

- Vaille jäädään monenlaista tukea ja ymmärrystä, mm.
  - päihde- ja mielenterveyden, perhedynamiikan haasteet
  - henkinen tuki ja oma jaksaminen - tilaa ja lupa tunteille (kriisi, lapsen haasteet jne.)
  - tiedot ja taidot toimia palveluviidakossa ja toimenpiteissä "oikein"
  - talous ja muut elämän osa-alueet – "kierre"
- Osallisuuden puute korostuu - ei ole riittävästi tietoa
  - asiakkuuden kriteereistä, palveluista, tukitoimista, tavoitteista, odotuksista, vaadittavista muutoksista, omista oikeuksista, toimenpiteiden seurauksista...
- Organisaatiolähtöiset palvelut vs. asiakaslähtöisyys
- Erityisesti sijaishuollon aikana vanhemmat jäävät "ulkokehälle"
- Ammattilaisilla vähän tietoa tukea tarjoavista tahoista



# Miksi?

- Sosiaalityön ytimessä on *muutoksen tekeminen*
- Jos ei tunne kaikkia käytettävissä olevia vaihtoehtoja, on hankala toimia parhaalla mahdollisella tavalla
- Jos ei tiedä mitä odotetaan, on tavoitteeseen hankala päästä
- Uupumisen ja jaksamisen haasteet eivät auta tavoitteisiin pääsemisessä eikä lapsen edun mukaisessa toiminnassa
- Osallisuus sitouttaa ja voimaannuttaa ongelmien ratkaisemiseen!
- Asiakaslähtöisemmät ja yksilöllisemmät palvelut tukisivat kokonaisuutta, eivät vain yhtä osaa siitä



# Läheiset

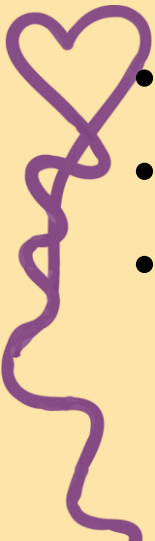


*“Toivoisin aikuisten ymmärrystä siihen, että vaikka on sijoitettuna tai itsenäistynyt, huoli läheisistä säilyy. Tästä voisi jutella enemmän lasten ja nuorten kanssa”*

*”Riskinä onkin, että läheiset saattavat vetää mukaan omaan haitalliseen elämäntapaansa. Läheiset eivät välttämättä saa tarvitsemaansa tukea, jolloin nuori joutuu tukemaan heitä sen sijaan, että pääsisi aloittamaan omaa elämäänsä ja kuormittuu hoivataakan alla.”*

# Miksi? – Lasten näkökulma

- Ongelmien ehkäisy vanhempia tukemalla
- Huoli ja vastuu läheisistä
  - Kuormitus
  - Hatkat
- *”Mikään ei muutu, jos mikään ei muutu”*
  - Perheen jälleenyhdistäminen
  - Itsenäistyminen
- Aikuisten suhteet - turvallisuus
- Aikuisten esimerkki
- Työntekijän *vastuu* ja *velvollisuus*, myös silloin kun vanhempi on vastahakoinen







# Vanhemman tukeminen

*"Se on **lapsen edun** mukaista, että vanhempi saa myös apua ja tukea. ... Se on lapselle parhaaksi, **ettei vanhempi kaada sitä kaikkea omaa tuskaansa ja pahaa oloaan lapsen tai sijaishuollon niskaan**. Se taas **vaikeuttaa lapsen oloa**. Lapsi **tuntisi turvaa** siitä, että vanhempi saa apua, ja lapsi tarvitsee tiedon siitä, että se vanhempikin pystyy puhumaan, eikä kaada niitä kaikkia asioita lapsen niskaan. Sijoituspaikean tai sosiaalityöntekijän pitäisi **houkutella** vanhemmat vertaisryhmiin... Työntekijän pitää ainakin kerran johdattaa se vanhempi johonkin puhumaan. Et se ois ainakin se yksi kerta, koska siitä se sitten lähtis. Vanhemman on vaikea lähteä ensimmäistä kertaa. **Kait sitä pelottaa ja jännittää ja tuntee varmaan häpeää siitä, että hänen lapsensa on viety pois**. Mutta jos se pääsisi kerran siihen tukiryhmään, niin se huomaisi, että siellä on muitakin, joilta on lapset viety pois. Se auttaisi, ja se voisi auttaa vanhempaa jatkamaan käymään siellä, ja se vanhempi saisi sitä kautta omaa tukea. **Kun nuori näkee, että vanhempi saa apua, niin nuori voi itsekin ottaa helpommin tukea vastaan.**"*